

XIII Leo Pápa Őszentségének apostoli körlevele a szabadkőművességről

Tisztelendő testvéreinknek, az egyetemes katolikus világ patriarcháinak, prímásainak, érsekeinek és püspökeinek, kik az apostoli szentszékkal kegyelemben és közösségben élnek.

XIII Leo pápa.

Tisztelendő Testvérek! Üdv és apostoli áldás.

Miután az emberi nem a gonosz szellem irigy incselkedései következtében, teremtőjétől s a mennyi javaknak adományozójától, Istentől szájalomra méltóan elszakadt két nemcsak különböző de egymással merőben szemben álló táborra oszlott, melyeknek egyike állhatatosan az igazság és erény mellett másika pedig e kettő ellen küzd. Az egyik Istennek földi országa, Jézus Krisztusnak igaz anyaszentegyháza, melynek ha igazán s úgy, hogy Örök üdvösségünket is biztosítjuk, tagjai lenni akarunk, Istent, s az ő egyszülött Fiát teljes meggyőződésből és határozott akarattal kell szolgálnunk. A másik az Ördögnek országa, melynek szolgálatában és hatalmában vannak mindazok, kik mesterük és őszüleink gyászos példáját követve az isteni Örökkévaló törvény előtt meghajolni vonakodva, törekvéseikben Istent nem ritkán mellőzik, sőt gyakran nyíltan fel is láznak ellene. Ezen ellentétes törvények hatása alatt, ellentétes irányt követő két városhoz hasonló, kétféle országnak természetét jól ismerte fel s jól jellemezte

Szent Ágoston, midőn azon tényezőt, mely minden egyesnek létet adott, élesen megkülönböztető rövidséggel ekként vonalazta körül: "A kétféle szeretet, kétféle várost emelt magának: egy földit, az Isten megvetéséig elfajult önszeretet: egy mennyeit, az önmegvetésig felmagasztosult szeretet Isten iránt." E két város századokon át különböző fegyverekkel s váltakozó harcmodorral, bár nem mindig ugyanazon tűzzel és eréllyel küzdött egymás ellen, manapság pedig azt tapasztaljuk, hogy a gonosz irányzatok pártolói mindnyájan összeesküdve, kettőzött erővel működnek, amiben őket a „Szabadkőművesek” elnevezés alatt ismeretes, világszerte elterjedt és erősen szervezett szövetség nemcsak ösztönzi, hanem hathatósan támogatja is. Terveiket ugyanis többé nem is titkolva, a legnagyobb vakmerőséggel Istennek szent tekintélye ellen felbujtogatják egymást, s nyilvánosan és mindnyájunk szemeláttára oda törekszenek, hogy Istennek anyaszentegyházát végveszedelembé sodorják, hogy ekként, ha lehetne a keresztény népeket végképpen megfosszák azon javak és jótéteményektől, melyeket a Megváltó, Jézus Krisztus szerzett nekünk. Ennyi csapás súlya alatt Isten iránti szeretetünk gyakran új fohászt hoz ajkainkra: "Íme ellenségeid fölzendültek és akik gyűlölnék téged, fejedet fölemelték. A Te néped fölött gonosz tanácsot tartanak és a te szentjeid ellen ármánykodnak. Mondják, irtsuk ki őket a nemzetek közül.

Ily válságos időben, midőn minden keresztény intézmény oly ádáz és állandó nyakassággal támadtatik meg, kötelességünknek tartjuk jelezni a veszélyt, rámutatni az ellenségre, s ravaszsággal és tervével tőlünk telhetőleg szembeszállani, nehogy Örökké vesszenek el azok, kiknek lelki üdvé ránk van bízva, s hogy Jézus Krisztusnak birodalma, melynek védelmére rendeltettünk, nemcsak fennálljon s sértetlen maradjon, hanem folyton öregbedve terjesztessék is e földön.

Elődeink, a római pápák, kik a keresztény népnek lelki üdve felett mindig féltékenyen őrködtek, a támadásait titkos odúiból intéző félelmetes ellenséget s ennek szándékait csakhamar felismerték; mint bölcsen előrelátó tanítók felszólaltak, s jelezve a vést, óva inték a fejedelmeket és népeket, nehogy ezen csalárd fogások és üzelmek miatt törbe essenek. Először is XII. Kelemen 1738-ban mutatott rá e veszedelemre, kinek ebbeli rendelkezését XIV. Benedek megújítva, saját tekintélyével erősítette meg. Nyomukban haladt VII. Pius, s XII. Leo, „Quo graviora” kezdetű (1825-ödiki március hó 13-án kibocsátott) apostoli rendeletében elődeinek ez ügybeni rendelkezéseit, s nyilatkozványait egybefoglalva örök időkre érvényeseknek nyilatkoztatta ki. Hasonló értelemben nyilatkoztak VIII. Pius, XVI. Gergely, ismételten pedig IX. Pius.

Mint hogy ugyanis ezen szabadkőműves szövetkezetnek természete és mibenvolta szembetűnő jelekből, egyes bírói esetek letárgyalásából napfényre került szabványaiból és szertartásaiból, valamint bizonyos magyarázatokat s fejtegetéseket tartalmazó irodalmi termékekből, nemkülönben egyes beavatott egyéneknek tanúbizonyásaiból is eléggé felismerhető volt, ezen apostoli szentszék nyíltan kárhóztatá azt, kijelentvén, miszerint a szabadkőműves szövetkezet, amely jog- s törvényellenesen keletkezett, ép oly veszedelmes, nemcsak a keresztény egyházra, hanem az államra nézve is; egyúttal pedig a súlyosban vétkezők irányában alkalmaztatni büntetések terhe alatt határozott szabványokban megtiltá, hogy valaki ezen szövetkezet tagjainak sorába lépjen. Viszont a szövetkezetnek tagjai emiatt haragra fellobbanván, azon reményben, hogy e nyilatkozványoknak hatályát, azokat részint megvetve, részint rágalmazva vagy kikerülniük vagy legalább meggyengíteniük sikerült, arról vádolák az azokat kibocsátó pápákat, hogy nyilatkozataikban az igazságosságot, vagy legalább a kellő mértéket tévesztették szem elől. Ekként iparkodtak XII. Kelemen, XIV. Benedek, valamint VII. és IX. Pius apostoli rendeleteinek tekintélyét csorbítani, hatásuk élét venni; csak hogy magában a szövetkezetben is találkoztak, kik bár önkénytelenül, mégis bevallották, hogy a mit a római pápák tettek, a katolikus hit és erkölcsstan szempontjából jogosan történt. Egyetértett a római pápákkal több fejedelem és hatalmas államférfiú is, kik a szabadkőműves szövetkezetet majd a szentszék által elítéltetni kívánták, majd saját törvényeikkel kárhóztatták, amint ez Németalföldön, Ausztriában, Svájcban, Spanyol- s Bajorhonban, Savoyában, valamint Olaszhon egyéb részeiben is történt.

De mindezek mellett kiváló figyelmet érdemel azon körülmény, hogy elődeinknek ezen bölcs előrelátását a dolgoknak végkimenetele egész teljében igazolta. Előrelátó és atyai gondoskodásuknak ugyanis nem volt mindig s mindenütt óhajtott eredménye, minek oka részint a bűnösöknek ravaszságában s tettetésében, részint másoknak, még pedig azoknak meggondolatlan könnyelműségében keresendő, kiknek leginkább érdekükben állt a dolgok menetét éber figyelemmel kíséreni. Innen van, hogy a szabadkőműves szövetkezet másfél évszázad alatt minden várakozás ellenére annyira elterjedt, s ép oly ravaszul, mint arcátlanul a társadalom minden osztályába betolakodván, egyes államokban az uralmat magához ragadta. E gyors s félelmetes előrenyomulása tényleg megszülé azon veszedelmet az egyház, a fejedelmek hatalma és a közjóra nézve, melyet elődeink már régen előre láttak. Mert annyira jutott a dolog, hogy nem ugyan az egyházat, melynek sokkal szilárdabb alapja van, sem hogy emberi hatalom megejthetné; de igenis az államokat kell féltetni, melyekben a szóban levő vagy attól nem igen különböző szolgálai szerepet játszó egyéb szövetkezetek, mint annak eszközei uralkodnak.

Ez oknál fogva, mihelyt az egyház kormányzatát átvettük, szükségesnek láttuk, sőt éreztük, tekintélyünk hatalmával ellenállani eme nagy veszedelemnek. Valóban

gyakrabban kerestük az alkalmat, hogy üldözőbe vegyük ama tanok egyes tételeit melyekre a szabadkőműves vélemények elfajultsága befolyást gyakorolt. Így vállalkoztunk "Quod Apostolici muneris" kezdetű encyclikánkkal a szocialisták és kommunisták rémtanainak cáfolására; gondunk volt továbbá arra, hogy a családi frigynek sokak által csak homályosan ismert valódi és tiszta fogalmát, amennyiben annak gyökere s forrása a házasságban keresendő, megvédjük és értelmezzük; végre "Diuturnum" kezdetű encyclikánkban tárgyaltuk a keresztény bölcsesség alapelveire fektetett politikai hatalom lényegét, mely természeténél fogva a népek és fejedelmek jólétével elválaszthatatlanul van összeforrasztva. Most pedig elődeink példáján buzdulva arra határoztuk el magunkat, hogy a szabadkőművesség egyesületét, ennek egyetemes tanát és céljait, eljárási módjait és terveit választva tanításunk tárgyául annak káros hatását kellően megvilágítsuk, és így e gyászos társadalmi bajnak veszélyes következményeit eltávolíthassuk.

Vannak különböző szövetkezetek, melyek habár névre, szokásra, alakra s eredetre nézve egymástól különböznek, mégis miután céljaik azonossága s főbb tantételeik hasonlatossága miatt együvé tartoznak, lényegileg megegyeznek a szabadkőművesek szövetkezetével, mely amazoknak mintegy központul szolgál, melyből mindazok kiindulnak, és ahová ismét visszatérnek. Mert habár ezek most már nem is lappanganak homályban, de sőt az emberek szemeláttára, világos nappal is tartják üléseiket, majd folyóirataikat is kiadják, mégis a dolog lényegébe hatolva, be kell vallanunk, hogy a titkos szövetségek jellegével bírnak. Sok titkoszerű van ugyanis azokban, miket féltékenyen iparkodnak elfátyolozni nemcsak idegenek, hanem a tagtársak zöme előtt is, milyenek legtitkosabb és legvégsőbb céljaik, az egyes osztályok nagymesterei, egyes titkos és bizalmas összejöveteleik, úgyszintén határozataik s ezek keresztülvitelének módja és eszközei. Ide tartozik a tagok jogainak, kötelességeinek a hivatalainak nagy különbsége is, ide a fegyelmi szigor, mellyel kormányoztatnak. A beavatandók kötelesek ünnepélyesen ígérni, sőt esküvel fogadni, hogy soha senkinek és semmiféleképen sem fogják elárulni a tagtársakat, a jelvényeket és tanokat. Így törekednek a szabadkőművesek, mint hajdan a Manicheusok, állandó furfanggal és tettetéssel önmagukat elrejteni, hogy róluik övéiken kívül senkinek se legyen tudomása. Fölkeresik a rejtekhelyeket; fölveszik a tudósok és bölcsök álarcát, hogy művelteknek látszassanak; nyelvükön hordják a magasabb műveltség szavait és a szűkölködők iránti szeretetet, és fennen hirdetik, hogy egyedüli céljuk a tömeg jólétét elősegíteni s a polgári társadalom előnyeiben a lehető legtöbbet részesíteni. Azonban ha ez mind igaz is volna, még sincs mindezekben felölelve minden céljuk.

A fölavatottaknak azon fölül meg kell ígérniük és fogadniuk, hogy vezéreik és mestereiknek a legnagyobb készséggel és bizalommal szót fogadnak, minden jeladásukra készen állnak, parancsaikat teljesítik, ellenkező esetben készek bármily kínos büntetést, sőt magát a halált is elszenvedni. És csakugyan a titkok elárulóit s a parancsszónak ellenszegülőket nem ritkán ki is végezik, és pedig oly vakmerőséggel és ügyességgel, hogy a gyilkos a körültekintő és a büntények megtorlására rendelt igazságszolgáltatást is nem egyszer kijátssza. Már pedig színlelni és a homályban lappangani, az embereket a nélkül, hogy őket tájékoztatnák, miről van a szó, mint rabszolgákat a legszorosabb hitre lekötni, őket idegen Önkénynek alávetve minden gonosz tette fölhasználni, a bűn büntetlenségének örve alatt kezükbe gyilkot nyújtani, mindez oly gonoszság, mely a természetes rendbe ütközik. A miért maga a józan ész is világosan meggyőz bennünket arról, hogy a szövetkezet, melyről szólunk, a természetes igazsággal és tisztességgel homlokegyenest ellenkezik. Ám

de még más érvek is bizonyítják, hogy a szabadkőművesség lényegében ellentétben áll a becsületességgel. Mert bármily ügyesen és ravaszul tudjanak is az emberek titkolni és bizonyos megszokott könnyűséggel hazudni, még sem kerülhető el, hogy valamely működő ok nem volna valamiképp megvilágítható, azokból, amiket létrehozott. "A jó fa rossz gyümölcsöt nem teremhet, sem pedig a rossz fa jó gyümölcsöt." Már pedig a szabadkőművesség veszélyes és igen keserű gyümölcsöt hozott létre. Mert a fent elősorolt csalhatatlan jelekből is kiviláglik, mi az ő végcéljuk, nem egyéb t. i. mint alaposan felforgatni a keresztény intézmények által megteremtett vallási és állami rendet, s helyébe saját kényük szerint a pusztá természetelvűség tanainak újat létesíteni.

Amit a szabadkőművességről eddig mondtunk és mondani fogunk, azt nem annak egyes követőiről mondtuk, hanem általában az egész, sok rokon társulatot egyesítő szabadkőműves szövetezetről. Mert az egyes követők közt lehetnek számosan, a kik, bár bűnösök, azért mert ilyen társulatokba léptek, mindazonáltal a társulat gonosz tetteiben közvetlenül nem részesek, s annak főcélját nem is ismerik. Hasonlóképp az egyes társulatok közt is lehetnek olyanok, melyek bizonyos végső következtetéseket nem helyeselnek, pedig azokat mint közös elveikből szükségképpen folyókat, hacsak undokságuk vissza nem riasztaná, el kellene fogadniuk. Továbbá némely társulatoknak idő- és helyviszonyok miatt kevesebbel kell beérniük, mint a mennyit maguk óhajtanának vagy más társulatok elérnek: ámde azért nem szabad hinni, hogy ezek nem tartoznak a szabadkőműves szövetezethez, mivel ezt nem annyira a végrehajtott és bevégzett tények, mint inkább a tanok szerint kell megítélni.

Már pedig a természetelveknek, mint az elnevezés maga is mutatja, föltétlenül az, hogy mindenben és mindenütt az emberi természet és emberi ész az egyedüli tanító és irányadó. Ezt állítván, az Isten iránti kötelességekkel mit sem törődnek, vagy pedig azokat téves és ingatag véleményeikkel fölforgatják. Tagadják ugyanis, hogy az Isten valamit kinyilatkoztatott volna, vallási hitcikkelyt el nem fogadnak, semmit, amit az emberi ész föl nem fog, igaznak nem tartanak, semmiféle tant, melynek a hivatal tekintélye miatt hinni kellene, el nem ismernek. Minthogy pedig a katolikus egyháznak egyedül sajátos kötelessége az Istentől nyert tanokat, a tanítás tekintélyét az üdvösség egyéb égi segédeszközeivel együtt teljesen fölhasználni és sértetlenségében megőrizni és megvédeni, épen azért amaz ellenségek dühe és támadásai leginkább ellene irányulnak.

Nézzük most, mit tesznek a szabadkőművesek a vallási dolgokban, különösen ott, hol nagyobb szabadságot engednek nekik, s ítélje meg mindenki, vajon tényleg nem hajtják-e végre a materialisták tanait. Régóta s makacs következetességgel azon vannak, hogy az egyháznak tanítói tisztjét s tekintélyét az államban tehetetlenné tegyék, s ez okból folytonosan hirdetik és sürgetik, hogy az egyház az államtól teljesen elválasztandó, s ezzel kizárják az egyház üdvös befolyását a törvényhozásból és az állam kormányzásából, s nekik tulajdonítandó, hogy az államok az egyház tanai és intézményeinek mellőzésével szerveztetnek. S nem érik be azzal, hogy az egyház vezérletét visszautasítják, hanem azt ellenséges támadásaikkal folyton sértik is. És valóban büntetlenül szabad megtámadniuk a katolikus vallás alapigazságait szóval, tollal és iskolákban, nem kímélik az egyház jogait, s nem kegyelmeznek Istentől előjáróinak. Az egyház önkormányzati szabadságát a lehető legszűkebb korlátok közé szorítják oly törvények által, melyek láthatólag ugyan kevésbé zsarnokiak, de tényleg a szabadság elnyomására hoztattak.

Hasonlóképp látjuk, hogy a papságot külön és súlyos törvényeknek vetik alá, úgy, hogy az napról-napra számra nézve mindinkább kevesbedik és szűkülöködik, az egyház javainak maradványait sérelmes rendszabályokkal megszorították, s megengedték, hogy az állam azokkal kénye kedve szerint rendelkezhessek, látjuk végre a szerzetesrendeket eltörölve, szétszórva. Az esztelenség dühe azonban leginkább az apostoli szentszék és a római pápa ellen irányul. Ezt ugyanis mindenekelőtt hamis ürügyek alatt világi hatalmától, szabadságának és jogainak eme védpajzsától megfosztották, majd sérelmes és a folyton növekedő nehézségek következtében tűrhetetlen állapotba sodorták, míg végre odáig jutottunk, hogy a titkos társulatok tagjai nyíltan is hirdethetik azt, a mit sokáig titokban forraltak, hogy t. i. el kell törölni a pápák egyházi hatalmát is, sőt végleg ki kell irtani magát az isteni jogon alapuló papságot. E tényről, ha egyebek nem is volnának, eléggé tanúskodik a beavatottak bizonyága, kik közül sokan már máskor is a legújabbán ismét bevallották, hogy a szabadkőművesség célja, engesztelhetetlen gyűlölettel üldözni a katolicizmust, s hogy addig meg nem nyugodnak, míg mindazt ki nem irtják, a mit a római pápák a vallás oltalmára rendeltek.

És ha talán a fölveendő tagoktól nem is követelik, hogy határozott alakban mondjanak le katolikus hitükről, ez távolról sem ellenkezik a szabadkőművesek titkos céljaival, hanem inkább előmozdítja azokat. Így szedik rá ugyanis az együgyűeket s kevésbé óvatosakat, s körükbe még sokkal többeket becsálnak. Azzal pedig, hogy akárkit felekezeti különbség nélkül vesznek föl, tetteleg | terjesztik korunk ama nagy tévelyét, hogy semmit sem kell törődni a vallással, s hogy egyes vallások között semmi különbség sincs. Ezen eljárásukkal végveszélyt hoznak minden vallásra, leginkább pedig fenyegetik a katolikus vallást, mely egyedül igaz levén, a többiekkel jogsérelem nélkül nem egyenértékesíthető. De a naturalisták itt meg nem állanak. A legfontosabb kérdések körül vakmerően haladván a tévely útján, akár az emberi természet tehetetlensége következtében, akár pedig mivel az igazságos Isten bünteti kevélységüket, rohamosan hanyatlanak a legszélsőbb végletekbe. Innét van, hogy rendszerükben azon igazságok bizonyossága és alapja is elenyészik, a miket az emberi ész természeti világánál fogva megismer, milyenek kétségkívül az Isten léte, az emberi lélek szellemisége és annak halhatatlansága. Már pedig a szabadkőművesek ugyanazon tévelyek zátonyára jutnak. Mert jóllehet, általában vallják ugyan Isten létét, tetteikkel mégis bizonyítják, hogy ez nem belső s erős meggyőződésük. Nem tagadják ugyanis, hogy Isten létezésének kérdése köztük a legnagyobb viszályoknak oka; s tudvalevő dolog, hogy legújabbán is, épen e kérdés miatt, nem kis veszekedés volt táborukban.

Tényleg azonban a szabadkőművesség egyes tagjainak megengedi, hogy szabadon vallhassák és védhessék Isten létét vagy nem létét, és azokat, a kik Isten létét szemtelenül tagadják, ép úgy minden nehézség nélkül veszik föl, mint azokat, kik Istenben hinni látszanak ugyan, hanem róla téves fogalmuk van, mint a pantheistáknak; a mi nem egyéb, mint az istenségnek bizonyos torzképét elfogadni, de tényleg annak létét megtagadni. Ha pedig ezen egyedüli erős alap egyszer meggyöngíttetik vagy végleg megdöntetik, szükségképpen inognak azon igazságok is, miknek megismerésére maga a természet vezet, minők, hogy a mindenség Isten szabad akaratából létezik, a világot isteni gondviselés kormányozza, hogy a lélek el nem enyészik, és hogy e földi életet más, örökkévaló élet váltja föl. Könnyen beláthatjuk, mivé lesznek a magán- és közerkölcsök, mihelyt ismereteink és tetteink ezen természeti alapelvei elenyésznek. Hallgatással mellőzzük az isteni erényeket, miket az isteni kegyelem különös ajándéka nélkül sem nem gyakorolhatunk, sem

meg nem szerezhethük, miknek természetesen nyomára sem akadunk azokban, kik az emberi nem megváltását, az égi kegyelmet, a szentségeket és a mennyei boldogságot tagadják, mert azt nem ismerik.

Szóljunk most a természeti törvényből folyó kötelmekről. Isten a világ teremtője és kormányzója, a természeti rendet fenntartó és annak megzavarását tiltó Örök törvény, az embereknek a mulandóknál sokkal fölségesebb és az érzékiek fölé helyezett végcélja, ezek az igazságosságnak és erkölcsnek kútforrásai és alapelvei. Ha ezek mellőztetnek, a mint ezt a naturalisták és szabadkőművesek teszik, a jog és jogtalanságról való fogalom elhomályosul és támasztát veszti. És valóban, a szabadkőművesek által kizárólagosan helyeselt erkölcsstan, melynek szellemében ők az ifjúságot nevelni akarják, nem más, mint a melyet polgárinak, függetlennek és szabadnak neveznek; vagyis amelyből a vallás eszméje teljesen ki van zárva. Ámde mennyire tehetetlen és erőtlen ez, és mennyire változik a szenvedélyek különféle befolyásai alatt, eléggé látjuk a máris jelentkező szomorú gyümölcsökből. Ahol is az kiszorítván a keresztény nevelést, szélesebb tért foglalt, ott csakhamar pusztulnak a keresztény erkölcsök, elhatalmasodnak a tévelyek sötét rémei, és vakmerően üti fel fejét a gonoszság. E fölött általános a panasz és kesergés, és ezt kézzelfogható tények által kényszerítve, akaratuk ellenére is kénytelenek sokan elismerni.

Minthogy továbbá az eredeti bűnnel beszennyezett emberi természet sokkal hajlandóbb a bűnre, mint az erényekre, az erkölcsiséghez szükségképp megkívántatik, hogy megzabolázzuk a lélek háborgó indulatait, s kívánságait alárendeljük az észnek. És ezen küzdelemben sokszor kell megvetnünk a földi javakat, el kell viselnünk a legnagyobb fáradalmakat és nehézségeket, hogy a győzedelmeskedő ész mindig megtartsa a fölényt. De a naturalisták és szabadkőművesek semmit sem híven abból, amit Isten kinyilatkoztatásából tudunk, tagadják, hogy az emberi nem ősatya vétkezett volna, s azt tartják, hogy az ember szabad akarata erejében meg nem fogyatkozott s nem hajlandó a rosszra. Sőt ellenkezőleg, annyira magasztalják a természet erejét és fenségét, hogy egyes-egyedül benne helyezik az igazság kútforrását és szabályát annyira, hogy képzelni sem képesek, hogy indulataink megfékezése s kívánságaink zabolázása végett folytonos harcra és csüggedést nem ismerő kitartásra van szükségünk. Innét van, hogy a test szenvedélyeinek oly sok csábót nyújtanak a minden illem és szemérem nélkül szerkesztett újságokban és könyvekben s az érzékcsiklandó színi játékokban; a valódiság (verismus) örve alatt ledér eszméket csempésznek be a művészetekbe; s ily módon kifinomult kieszelt fortélyal az elpuhult és kéjelgő testnek tápot nyújtva gyönyörérezékének hízelegnek, hogy annál könnyebben elaltassák az elcsábított erényt. És habár gonoszul cselekszenek is, abban mégis következetesek, hogy ellökvén maguktól a mennyei javak reményét, üdvüket a mulandókba helyezik és a föld rögéhez tapadnak.

Mindezt, amit mondtunk, megfelelően bizonyítják az általuk elejtett szavak, miknek nem annyira tartalma, mint vakmerősége lep meg. Miután pedig álnok és csalárd embereknek senki sem szokott oly szolgálilag engedelmeskedni, mint azok, kik a szenvedély uralma alatt egészen elfajultak s szellemileg megtörtek, olyanok sem hiányoztak a szabadkőművesek táborában, kik nyíltan hirdették, miszerint minden módon arra kell törekedni, hogy a néptömeg tervszerűen a bűnök korlátlan szabadsága által kielégíttessék, hogy ezáltal bármilyen gonosztettekre eszközül szabadon fölhasználhassák.

Ami a családi életet illeti, erre nézve a naturalisták tana következőkben foglalható össze. A házasság a közönséges üzleti szerződések körébe tartozik, és joggal fölbontható a szerződő felek kénye-kedve szerint: a házasságügyi törvénykezés az államot illeti meg. A gyermekek nevelése minden törekvésüket oda irányozzák, hogy azokat az életben is érvényre emeljék. Sok, még pedig katolikus államban is, csak a polgárilag kötött házasságok érvényesek, másutt ismét a törvény megengedi a házassági kötelék felbontását, és ismét másutt arra törekednek, hogy a fölbonthatóság mielőbb megengedtesse s ekképp rohamosan oda jutnak, hogy a házasság mivolta s lényege egészen meg fog változni, s nem lesz egyéb állhatatlan s ingadozó viszonynál, melyet majd a bűnös kéjvágy megteremt, majd a változó fölbonthat.

A szabadkőművesek azonkívül minden erővel arra törekednek, hogy az ifjúság nevelését is magukhoz ragadják. Tudják ugyanis, hogy az ifjúság gyengéd lelkületét tetszésük szerint idomíthatják és kényük-kedvük szerint hajlíthatják, hogy ennél nincs alkalmasabb eszköz oly polgárok nevelésére, minőket ők óhajtanak. Amiért is semmi befolyást s felügyeletet sem engednek az egyház szolgáinak az ifjúság oktatására és nevelésére, s sok helyen máris keresztülvitték, hogy az egész nevelés világiak kezébe tétetett, hogy az erkölcsök képzésébe semmiképp sem folyjanak be ama legmagasztosabb és legszentebb kötelmek, melyek az embert Istenhez fűzik.

Következnek az állambölcseleti tanok. Itt ismét azt vallják a naturalisták, hogy az emberek mind egyenjogúak s semmiben sem különböznek egymástól; természeténél fogva mindenki egyenlően szabad, senkinek sem áll jogában másnak parancsolni, és erőszakot követ el az emberi nemen az, ki a tekintélyt máshonnan származtatja, mint az emberektől. Minden tehát a szabad nép akaratától függ; a nép a hatalom és jog viselője olyannyira, hogyha a nép akarata megváltozik, az uralkodókat még akaratuk ellenére is szabad trónjaiktól megfosztani. Minden polgári jognak és kötelességnek kútforrása és alapja a nép és az újkor tanai szerint szervezett államhatalom. Az államnak azonkívül atheusnak, vallástalannak kell lennie; a vallások különféle alakjaiban, semmi ok sincs arra, miért részesüljön előnyben az egyik a másik fölött, miután azok különben is egyenértékűek.

S hogy mindezeket a szabadkőművesek is vallják s eszerint iparkodnak szervezni az államokat is, sokkal jobban ismeretes, semhogy bővebb bizonyításra szorulna. Régóta ugyanis minden erővel s eszközzel erre törekednek, s ezzel utat törnek azoknak, kik a legnagyobb szélsőségeket sürgetik, úgymint a javaknak fölosztását és közösségét, a társadalmi osztályok és vagyonkülönbségek eltörlését.

Mi tehát a szabadkőművesség s mily utakon jár, eléggé látható azokból, amiket röviden érintettünk. Főelveik annyira és oly szembetűnően ellenkeznek a józan ésszel, hogy azoknál károsabbak nem is képzelhetők. Őrületes istentelenség s legvakmerőbb gonoszság ugyanis ki akarni irtani az Isten által alapított vallást, megsemmisíteni az ő örökké tartó egyházát s tizennyolc század után visszaállítani a pogányságot az Ő erkölcsével és szokásaival. S nem kevésbé megdöbbentő s még kevésbé elviselhető dolog, hogy a Jézus Krisztus által kegyesen nyújtott jótéteményeket nemcsak egyesektől, hanem a családoktól is meg akarják vonni.

Nem hivatalos magánfordítás.

Angol eredeti lelőhelye:

http://www.vatican.va/holy_father/leo_xiii/encyclicals/documents/hf_l-xiii_enc_18840420_humanum-genus_en.html